

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.223/2016/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a Kőrösi és Lőrincz Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Kőrösi Tibor ügyvéd) által képviselt felperes neve (Cg. ..., felperes címe) felperesnek - az elsőfokú eljárásban dr. Agócs-Kiss János jogtanácsos, a másodfokú eljárásban a Dr. Léka Ügyvédi Társulás (ügyvédi társulás címe, ügyintéző: dr. Micskey István ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (Cg. ..., alperes címe I. r., dr. Nagy Szilárd Márk jogtanácsos (levelezési címe: alperes, alperes címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) II. r. alperesek ellen támogatási szerződéstől való elállás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2016. február 16. napján kelt 1.G.40.103/2015/18. számú ítélete ellen a felperes 21., a II. r. alperes 22. (25. sorszám alatt kiegészített) sorszámú fellebbezése alapján, az alulírott napon megtartott másodfokú tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya vonatkozásában helybenhagyja, az elsőfokú ítélet perköltségviselésről szóló rendelkezésének fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a felperes által a II. r. alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1 000 000 (Egymillió) Ft-ra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az államnak 2 559 460 (Kettőmillió-ötszázötvenkilencezer-négyszázhatvan) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, és megállapítja, hogy 57 129 (Ötvenhétezer-egyszázhuszonkilenc) Ft feljegyzett illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek 500 000 (Ötszázezer) Ft, az I. r. alperesnek pedig 317 500 (Háromszáztizenhétezer-ötszáz) másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított, az ítéltábla által a perbeli okiratok tartalma alapján pontosított tényállás szerint a felperes ügyvezetője, Szné M.G. 2013. február 26. napján az E. telephelyfejlesztés című pályázati felhívására benyújtott pályázathoz formanyomtatvány kitöltésével és aláírásával nyilatkozatot tett. Ebben - többek között - kijelentette, hogy „a pályázati útmutató részét képező támogatási szerződés tervezetét és az általános szerződési feltételt megismertem, és vállalom, hogy a támogatás megítélése esetén az abban foglalt feltételekkel szerződést kötök a közreműködő szervezettel”.

2013. június 21. napján - pozitív támogatói döntés alapján - a felperes és az I. r. alperes ügyvezetője „Cukrászüzem létesítése T.-ön” megnevezésű É.-... azonosító számú támogatási szerződést írt alá. A támogatási szerződés szerint a II. r. alperes jogelődje támogató; az I. r. alperes közreműködő

szervezet; a felperes pedig kedvezményezett, és a szerződés a közreműködő szervezetet és a kedvezményezettet nevezi meg együttesen szerződő félnek. A szerződést a felperes és az I. rendű alperes ügyvezetője írta alá cégszerűen.

A szerződés 6. (biztosítékadási kötelezettség című) pontja szerint: „Kedvezményezett a 4/2011. (I.28.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a jelen szerződés 5. számú mellékletében foglaltak szerinti biztosítéko(ka)t nyújtja.

Az 5. számú melléklet az ÁSZF, a felhívás, valamint 4/2011. (I.28.) Korm. rendeletben foglaltak szerinti szabályszerű benyújtásától válik a jelen Szerződés részévé."

A szerződés 5. számú, nyilatkozat biztosíték adásáról megnevezésű, 2013.06.19.-i keltezésű melléklete szerint: a felperes ügyvezetője nyilatkozott, hogy biztosíték nyújtására kötelezett, valamint arról, hogy „amennyiben biztosíték nyújtására kötelezett vagyok, tudomásul veszem, hogy a támogató által előírt biztosítékokat rendelkezésre bocsátom legkésőbb a 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 77. § (4) bekezdése szerinti időpontig."

A felperes a támogatás lehívásához benyújtotta a 2013. június 20. napján kelt, V/... garancia nyilvántartási számú, vissza nem térítendő támogatás igénybeviteléhez kiadott bankgarancia nyilatkozatot, amelyet állítólagosan a T. Szövetkezeti Hitelintézet bocsátott ki 96 539 611 Ft erejéig, 2014. július 31. napi hatályosságig.

Az I. rendű alperes a bankgarancia nyilatkozatot 2013. június 24. napján befogadta, és a felperes előlegigénylésére szóló nyilatkozata alapján 2013. július 03. napján 48 269 805 Ft előleg átutalásáról intézkedett.

Az I. r. alperes az előlegigénylés jóváhagyásáról 2013. július 08. napján értesítette a felperest.

Az I. r. alperes a bankgarancia valódiságának igazolására a T. Szövetkezeti Hitelintézetet megkereste. A hitelintézet a 2013. december 06. napján kelt írásbeli válasza szerint a felperes által a garanciavállalás tárgyában az I. r. alpereshez benyújtott dokumentumon az aláírások hamisak, azok nem az aláíróként megjelölt személyektől származnak, a hitelintézet a bankgarancia nyilatkozatban megnevezett megbízóval semmiféle bankgarancia megbízási szerződést nem kötött, bankgarancia nyilatkozatot nem bocsátott ki.

Az I. r. alperes a 2014. március 10. napján kelt döntésével értesítette a felperest, mint kedvezményezettet arról, hogy a 2013. június 21. napján megkötött támogatási szerződéstől eláll, miután a lefolytatott szabálytalansági eljárást „szabálytalanság történt" megállapítással zárta le. Közölte, hogy az elállásra tekintettel a kedvezményezett köteles a részére támogatásként már kifizetett 48 269 805 Ft tőkeösszeget kamatokkal együtt visszafizetni a Közreműködő szervezet részére. Tájékoztatta arról is, hogy a rendelkezésére álló dokumentumok alapján ismeretlen tettes ellen büntetőeljárást kezdeményez.

Az értesítés az elállás indokaként rögzítette, hogy a támogatási összeg biztosítékaként a kedvezményezett által benyújtott, a T.szövetkezeti Hitelintézet részéről 2013. június 20. napján kibocsátott bankgaranciát a Közreműködő szervezet ellenőrizte, az ellenőrzés keretében a hitelintézettől azt a tájékoztatást kapta, miszerint a bankgarancia hamis, tartalma valótlan. Az I. r. alperes a szabálytalansági eljárást lezáró intézkedésében rögzítette a felperesnek az eljárás során tett észrevételét, a bankgaranciával összefüggésben annyiban, hogy azt a takarékszövetkezet a jóváhagyott tervezetnek megfelelően, hivatalos formában bocsátotta ki, a hitelességét korábban sem a pénzügyintézet, sem az I. r. alperes nem kérdőjelezte meg. A felperes emellett a projekt megvalósítására vonatkozóan tett nyilatkozatot.

Az elállás jogszabályi alapjaként megjelölte a 292/2009. (XII.19.) Korm. rendelet 120. § (1) bekezdés b), c), e), 114. § (1) bekezdés c) pontját, a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés c) pontját, 2. § 24. pontját, 83. § (6) bekezdését, valamint a Támogatási Szerződés Általános Szerződési Feltételeinek 7.1. b) pontját, 7.6. a), g), k), m) valamint 7.8. pontjait.

A nyilatkozat tartalmazta azt is, miszerint a kifizetett támogatási összeg vonatkozásában, biztosíték hiányában pénzügyi érdeksérelem keletkezett, ami a kedvezményezett szerződésszegésében jelentkező szabálytalanságnak minősült.

A közreműködő szervezet szabálytalansági döntését és az abban meghatározott jogkövetkezményt a Miniszterelnökség Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkársága a 2014. augusztus 18. napján kelt döntésével helybenhagyta.

Az I. r. alperes feljelentése alapján a NAV Észak-alföldi Regionális Bűnügyi Igazgatóságánál büntetőeljárás indult, amelyet a költségvetési csalás büntettének gyanúja vonatkozásában a nyomozóhatóság megszüntetett, míg a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában áttett a Debreceni Rendőrkapitánysághoz, amelyik az iratanyagot vádemelési javaslattal a Debreceni Járási Ügyészségnek megküldte.

Az I. r. alperes a 2014. szeptember 17. napján kelt intézkedésével szólította fel a felperest 48 269 805 Ft tőkeösszeg, és annak kamatai visszafizetésére.

A NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Adóigazgatósága az I. r. alperes megkeresése alapján a felperessel szemben ezen összeg tekintetében végrehajtási eljárást indított.

A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes (utóbb I. r. alperes) a perbeli támogatási szerződéstől jogellenesen (jogszabályba és a megkötött támogatási szerződés rendelkezéseibe ütköző módon) állt el.

Az elállás jogellenessége megállapításának jogkövetkezményeként elsődlegesen a támogatási szerződés tekintetében az eredeti állapot helyreállítását kérte, azaz az alperes kötelezését a szerződésben foglaltak teljesítésére, a felperes által elnyert, de még ki nem fizetett támogatások folyósítására.

Másodlagosan az eredeti állapot részleges helyreállításaként a Támogatási Szerződés Általános Szerződés Feltételeivel összhangban kérte annak megállapítását, hogy a felperes által eddig megvalósított, és önállóan is üzemképes projekte figyelemmel a felperes a támogatási szerződésben foglaltakat szabályszerűen teljesítette, ezért nincs helye a felperes részére folyósított, és a felperes által a projekt megvalósítására felhasznált támogatási összeg alperes részére történő visszafizetésének.

Harmadlagosan a jogellenes elállás jogkövetkezményeként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 349. § (1), 318. § (1), 339. § (1) és 355. § (1) és (4) bekezdései alapján kérte az alperest kötelezni 50 245 370 Ft összegű kártérítés (a visszafizetendő támogatás 48 269 805 Ft-os összege, valamint ügyleti kamattartozásként 1 975 565 Ft) és ennek a keresetlevél benyújtásától számított törvényes kamata megfizetésére.

A felperes (az utóbb I. r.) alperes elállását azért tartotta jogszabálysértőnek, mert egyrészt az alperes szabálytalansági határozata indokolásában a 2012. január 1. napjával hatályon kívül helyezett jogszabályra, a 292/2009. (XII.19.) Korm. rendelet 120. § (1) bekezdésére és 114. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozott.

Jogszabálysértőnek minősítette az alperes eljárását arra tekintettel is, mivel a támogatási szerződéstől való elállást megelőzően az alperes a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 35/A. §-a rendelkezéseit figyelmen kívül hagyva elmulasztotta, hogy kockázatelemzés alapján a felperestől egyedi cselekvési terv kidolgozását kérje, és nem kezdeményezte a projekt megvalósult részelemeinek támogatása érdekében a Támogatási Szerződés módosítását, valamint projektfelügyelő kirendelését sem. Állította, hogy az alperes a Korm. rendelet 83. § (4) bekezdésének rendelkezése ellenére nem tett semmilyen lépést annak érdekében, hogy a szabálytalansággal érintett projekt célja megvalósuljon.

Álláspontja szerint a felperes nem tanúsított jogsértő magatartást, pénzügyi érdeksérelem nem következett be, ez utóbbi tény a NAV Észak-alföldi Regionális Bűnügyi Igazgatóságának a nyomozás megszüntetéséről szóló határozata is tartalmazta.

Utalt arra, hogy a Támogatási Szerződés Általános Szerződési Feltételeinek 7.6. pontja taxatív sorolja fel azt, hogy a Közreműködő Szervezet milyen esetekben jogosult elállni, az alperes elállása ennek nem felelt meg, mivel a felperes nem követette el az ÁSZF 7.1. pontjában nevesített egyetlen szerződésszegést, a 7.6. a) - n) pontjaiban felsorolt elállási okok egyikét sem.

Kifejtette, hogy a jogsértő szabálytalansági döntés nem képezhetette az elállás indokát, az ÁSZF 7.6. m) pontja pedig azért nem kerülhetett alkalmazásra, mivel a támogatási igény benyújtásakor nem történt valótlan adatszolgáltatás: a bankgarancia nem befolyásolta érdemben a támogatási döntést, annak nem volt feltétele, hiszen még nem is állt rendelkezésre a támogatási igény benyújtásakor, illetve annak elbírálásakor.

Utóbb a felperes a keresetét kiterjesztette a perbeli Támogatási Szerződésben támogatóként szereplő Nemzeti Fejlesztési Ügynökség jogutódjára, a II. r. alperesre, akit az I. r. alperessel szemben előterjesztett keresete törésére kért kötelezni.

A felperes érvelése szerint a támogatási szerződés egy speciális, hárompólusú jogviszony, amelyben az I. r. alperes önálló félként vesz részt, hiszen a támogatási szerződés több rendelkezése is nevesíti az I. r. alperes önálló döntési jogosultságát. Az I. r. alperes az elállási nyilatkozatot is a saját nevében fogalmazta meg.

Az I. r. alperes elsődlegesen a pernek a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés e) pontja szerinti megszüntetését kérte, arra hivatkozva, hogy a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 27. pontja értelmében a Támogatási Szerződés a kedvezményezett és a II. r. alperes között létrejött polgári jogi szerződés.

Érdemben a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen azt állítva, hogy a felperes vele szembeni keresetösségi joga hiányzik, mivel az I. r. alperes a támogatási jogviszonyban, mint közreműködő szervezet, a támogató képviselőjeként járt el. A Korm. rendelet 17. §-a, valamint az 1083/2006. EK tanácsi rendelet 2. cikk 6. pontja tartalmazza a közreműködő szervezet fogalmát és feladatait, amelyek alapján megállapítható, hogy az I. r. alperes a jogviszonyban nem szerződő félként vesz részt, ezért fogalmilag kizárt az, hogy szerződésszegést kövessen el.

Másodlagosan a kereset jogalapjának hiányát állította. Előadta, hogy a szabálytalansági eljárásban hozott döntés jogszerű volt, ezért arra alapítva a felperes nem követelhet kártérítést.

Azt elismerte, hogy a szabálytalansági döntés egy, a perbeli pályázati felhívás megjelenése idején már hatályon kívül helyezett Korm. rendeletre hivatkozott, azonban kifejtette, hogy a hatályon kívül helyezett rendelkezések helyett hatályba lépő rendelkezések azonos tartalmú szabályokat tartalmaznak, ezért a szabálytalansági döntés a jogszabályi hivatkozások téves megjelölése ellenére is megalapozott.

Megalapozatlannak tartotta a felperesnek a Korm. rendelet 35/A. §-a alkalmazásának hiányát sérelmező hivatkozását, mivel az elállás időpontjában nem merült fel a projekt megvalósítása elmaradásának a veszélye. A felperes keresetében hivatkozott projekt felügyelőt pedig csak a nemzetgazdasági, illetve az abszorpciós szempontból kiemelt jelentőségű projektek esetén kell alkalmazni abban az esetben, ha fennáll a veszélye a projekt megvalósítása elmaradásának. A biztosítékcseré pedig azért nem történhetett, mert a jelen esetben egyáltalán nem állt rendelkezésre biztosíték.

Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben valótlan okirat felhasználása miatt, az ÁSZF-ben rögzítettek szerint került sor az elállásra.

A II. r. alperes is elsődlegesen a per megszüntetését kérte, arra hivatkozva, hogy a vele szemben kiterjesztett keresetet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, mivel nem tartalmaz a kereset alapjául szolgáló tényállításokat.

Érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, hogy az I. r. alperes eljárása jogszerű volt, az elállás az ÁSZF 7.6 g) pontján alapult.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperes részére 500 000 Ft, a II. r. alperes részére pedig 250 000 Ft perköltséget, valamint az államnak, felhívásra 1 500 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket.

Ítélete indokolásában elsődlegesen leszögezte, hogy az I. r. alperesnek a Pp. 130. § (1) bekezdés e) és g) pontjaira alapított permegszüntetés iránti kérelmét nem találta megalapozottnak, mivel az I. r. alperes, mint a cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaság perbeli jogképessége nem vitás, és jogszabály nem határozza meg azt a személyt, akivel szemben a per megindítható. Ilyen rendelkezés hiányában pedig anyagi jogi kérdés, és ítélettel kell döntenie a felperesnek az általa megjelölt alperesekkel szembeni keresetösségi jogáról.

A felperes keresetösségi joga vizsgálatánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 27. pontja szerint a támogatási szerződés a kedvezményezett (felperes) és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (a II. r. alperes jogelőde) között létrejött polgári jogi szerződés. Az I. r. alperes a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 17. pontja, valamint az 1083/2006. EK tanácsi rendelet 2. cikk 6. pontja szerinti közreműködő szervezet, amelynek a feladatát a Korm. rendelet 17. § (1) bekezdése, valamint a 85. § (1) bekezdése határozza meg. A Korm. rendelet, valamint a perbeli Támogatási Szerződés alapján az elsőfokú bíróság egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy a szerződéskötésnél az I. r. alperes, mint közreműködő szervezet a támogató képviselőjeként járt el, azaz a perbeli jogviszonyban az I. r. alperes, mint az rPtk. 474. §-a szerinti megbízott vett részt.

Miután a Támogatási Szerződés a felperes és a támogató között jött létre, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a szerződés teljesítése iránti elsődleges, valamint a visszakövetelés megalapozatlanságának megállapítása iránti másodlagos kereseti kérelmét a támogató jogutódjával, azaz a II. r. alperessel szemben terjeszthette volna elő, az I. r. alperessel szemben előterjesztett ezen kereseti kérelmeket a keresetösségi jog hiánya miatt megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság a felperes harmadlagos kereseti kérelmét - annak tartalma alapján - az I. r. alperessel, mint megbízottal szemben előterjesztett kártérítésre irányuló keresetként bírálta el, és érdemben vizsgálta meg az I. r. alperes kártérítési felelősségét, a Ptk. 350. § (2) bekezdésének alkalmazását mellőzve.

A perben az I-II. r. alperesek sem vitatták azt a felperesi hivatkozást, miszerint az elállási nyilatkozatban az I. r. alperes egy, már hatályon kívül helyezett jogszabályra utalt, ez azonban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mégsem vezethetett az elállás jogellenessége megállapítására, ugyanis az elállás indokaként meg lett jelölve a Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés c) pontja, valamint az ÁSZF rendelkezései is. Ezen túl az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a Korm. rendelet speciális jogszabálynak minősül az államháztartásról szóló törvény végrehajtási rendeletéhez, az elállásban hivatkozott 292/2009. (XII.19.) Korm. rendeletet hatályon kívül helyező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelethez képest, ezért mivel az elállás a speciális rendelkezést tartalmazó jogszabályhelyet megjelölte, ezért nem is volt szükséges az államháztartásról szóló törvény végrehajtási rendeletére történt hivatkozás.

Az elsőfokú bíróság osztotta az alperesek álláspontját a tekintetben, hogy a perbeli esetben az elállás indoka a valótlan tartalmú nyilatkozat szolgáltatása volt, nem pedig a projekt megvalósulásának veszélyeztetettsége, ezért nem volt helye a Korm. rendelet 35/A. §-a, valamint az ÁSZF 7.2. pontja és 7.4. pontja rendelkezései alkalmazásának.

Az elsőfokú bíróság a Korm. rendelet 33. § (1), (2) bekezdéseire, valamint a kialakult bírósági gyakorlatra hivatkozva kifejtette, hogy a Támogatási Szerződésben meghatározott biztosítékok célja az, hogy fedezetet nyújtsanak a támogatás esetleges visszaköveteléséhez, ezért azoknak a teljes fenntartási időszakban rendelkezésre kell állniuk. A biztosítékoknak a fenntartási időszak alatt bármikor bekövetkező hiánya ezért megalapozza a pénzügyi érdeksérelem veszélyét, az ezt vitató felperesi hivatkozásokat ezért megalapozatlannak tartotta.

Az I. r. alperes a bankgarancia kiállítójának nyilatkozata alapján megalapozottan következtetett arra, hogy a felperes által szolgáltatott bankgarancia hamis, ez pedig olyan, a döntést befolyásoló valótlan adatszolgáltatásnak minősül, amely a Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés c) pontja szerint jogot biztosít a támogatónak a szerződéstől való elállásra. A biztosíték teljes hiánya miatt a felperes által hivatkozott biztosítékcseré sem jöhetett szóba.

Megállapította, hogy az I. r. alperes, mint megbízott által történt elállás ezért jogszerű volt, az I. r. alperesnek a felperessel szembeni, erre alapított kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság szükségtelennek minősítette a felperesnek a II. r. alperessel szembeni, tűrésre kötelezés iránti keresetét, mivel az I. és II. r. alperesek között nincs kényszerű pertársaság.

Az ítélet ellen mindhárom peres fél nyújtott be fellebbezést, az I. r. alperes fellebbezését az elsőfokú bíróság a 2016. május 18. napján jogerőre emelkedett 29. sorszám végzésével hivatalból elutasította.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, alpereseknek a kereset szerinti marasztalását, valamint a II. r. felperesnek ennek tűrésére kötelezését, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének lényeges eljárási szabálysértés okából történő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Kérte az elsőfokú ítéletben az I. és II. r. alperesek részére megállapított perköltség összegének a mérséklését, valamint az I. és II. r. alpereseknek a felperes első- és másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

Fellebbezési hivatkozásai szerint az elsőfokú bíróság a perbeli okirati bizonyítékok nem megfelelő mérlegelésével, kizárólag az alperesek előadását alátámasztó okiratok figyelembevételével iratellenes, és jogszabályba ütköző ítéletet hozott.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg a felperes kereseti kérelmeit. A felperes egyetlen, a Pp. 123. §-ának megfelelő megállapítás iránti kereseti kérelmet terjesztett elő, az elállás jogellenességének megállapítása esetére jelölt meg három lehetséges megoldást; elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását kérte a felperes és a II. r. alperes között.

Utalt arra, hogy a pert eredetileg csupán az I. r. alperessel szemben indította meg, egyértelmű azonban az, hogy mivel a Támogatási Szerződés a felperes és a II. r. alperes között jött létre, ezért a II. r. alperes ellen „tűrésre kötelezés iránt” előterjesztett kereset azt jelenti, hogy a II. r. alperes túrni köteles a szerződés helyreállítását.

Másodlagosan azt kérte a felperes, hogy a megvalósított, és önállóan is üzemképes projektek figyelemmel a bíróság állapítsa meg a felperes szabályszerű teljesítésének a tényét, és azt, hogy nincs helye a támogatási összeg II. r. alperes részére történő visszafizetésének.

Harmadlagosan, a jogellenes elállás jogkövetkezményeként kérte az I. r. alperes kötelezését az rPtk. 318. § (1), 339. § (1), valamint a 355. § (1) és (4) bekezdései alapján 50 245 370 Ft összegű vagyoni kár, és annak a keresetlevél benyújtásától a kifizetésig számított törvényes kamata megfizetésére.

Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg a közreműködő szervezet jogállását is a támogatási jogviszonyban, figyelmen kívül hagyta azt, hogy mind a jogszabály, mind maga a Támogatási Szerződés az I. r. alperesnek önálló döntési jogosultságot biztosít.

Álláspontja szerint a Korm. rendelet 17. §-ában található, példálózó jellegű felsorolásból nem következik az, az elsőfokú bíróság által levont következtetés, miszerint az I. r. alperes a perbeli jogviszonyban az rPtk. 474. §-a szerinti megbízottként járt el.

Visszautalt az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjára, miszerint a perbeli jogviszony egy speciális, hárompólusú, nem vitásan megbízási elemeket is tartalmazó, atipikus jogviszony, amelyben az I. r. alperes önálló szerződő félként jelenik meg, önálló, a támogató jóváhagyásától független, támogatói állásfoglalást nem igénylő döntési jogosultsága van.

Kiemelte, hogy az I. r. alperes saját nevében folytatta le a szabálytalansági eljárást, és saját nevében állt el a szerződéstől, ennek jogkövetkezményeként azt jelölte meg, hogy a kedvezményezett a Közreműködő szervezet felé köteles megfizetni a támogatási összeget.

Utalt arra, hogy maga a támogatási szerződés is az I. r. alperest, valamint a felperest tekinti a támogatási jogviszony szempontjából félnek.

A perbeli esetben nyilvánvaló az, hogy a támogató semmilyen döntést nem hozott, valamennyi döntést az I. r. alperes hozta meg saját jogán, és ő is foganatosította azokat, ezért az I. r. alperes elállási nyilatkozatának jogszerűsége a perben vizsgálható.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak az I. r. alperes elállása jogszerűségének tárgyában elfoglalt álláspontját is. Kifejtette, miszerint éppen a projekt megghiúsulása veszélyeztetettségének hiánya indokolta volna azt, hogy az I. r. alperes szerződésszerűen eljárva, egyedi cselekvési tervet dolgozzon ki, vagy projektfelügyelőt rendeljen ki. A projekt befejezése nem volt veszélyeztetve, ami azt is jelenti, hogy nem történt pénzügyi érdeksérelem, ezért nem állt fenn a perbeli esetben az 1083/2006. EK rendeletben definiált, az I. r. alperes elállása indokaként hivatkozott „szabálytalanság” sem.

Hangsúlyozta, hogy az I. r. alperes a szabálytalansági eljárásban nem járt el jogszerűen, nem tett eleget a Korm. rendelet 83. § (4) bekezdésében előírt kötelezettségének, nem tett semmit a projekt megvalósítása, az eredeti cél megőrzése érdekében.

A felperes érvelése szerint a jogsértő szabálytalansági döntés nem képezhette alapját az I. r. alperes elállásának. Megismételte azt a hivatkozását, miszerint a támogatási igény benyújtásakor nem történt valótlan adatszolgáltatás, ezért az I. r. alperes az elállásban megalapozatlanul hivatkozott az ÁSZF 7.6. m) pontjára.

Az I. r. alperesnek a szabálytalansági eljárásban hozott döntését a Korm. rendelet 90. § (4) bekezdésébe ütközőnek is tartotta, mivel az alkalmazott jogkövetkezmény nem igazodott a szabálytalanság súlyához.

A II. r. alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részben, és akként történő megváltoztatását kérte, hogy az ítéletábra a felperes által a részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1 707 361 Ft-ra emelje fel.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alpereseket képviselő jogtanácsosok részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) - b) pontjai szerint megállapítható munkadíj összegét az IM rendelet 3. § (6) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve mérsékelte. Álláspontja szerint a II. r. alperes jogi képviselőjének a perben elvégzett tevékenysége az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján meghatározható mértékű díjjal áll arányban.

Utalt arra, hogy a perben az európai uniós támogatásokkal kapcsolatos speciális jogszabályok mélyreható ismerete volt szükséges, ezért a perre való felkészülés az átlag feletti időt igényelt. A tárgyaláson való részvétel, oda- és visszautazás is jelentős mértékű plusz munkaterhet jelentett a II. r. alperes jogtanácsosának.

A felperes fellebbezésére tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes fellebbezésével támadott része helybenhagyását kérte a felperes perköltségben való marasztalása mellett.

A felperes a II. r. alperes ellenkérelmének ismeretében a fellebbezését fenntartotta, a jogi érvelését írásban kiegészítette.

Az I. r. alperes a másodfokú tárgyaláson szóban előadott ellenkérelmében lényegében indokai alapján kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperes másodfokú perköltség viselésére kötelezését igényelte.

A felperes fellebbezése alaptalan, a II. r. alperesnek az elsőfokú ítéletben a javára megítélt perköltség összegének felemelését célzó fellebbezése részben alapos.

Az ítéletábra elsődlegesen a felperes másodlagos, az elsőfokú bíróság ítéletének lényeges eljárási szabálysértés okából történő hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és új határozat hozatalára utasítását célzó fellebbezési kérelmét vizsgálta meg.

A felperes e körben csupán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló tényeket és okirati bizonyítékokat nem megfelelően mérlegelte, a tényállás megállapítása során egyedül az alperesek előadását alátámasztó bizonyítékokat vette figyelembe, az anyagi jogszabályokat tévesen alkalmazta, a felperes kereseti kérelmét tévesen értelmezte.

Ezzel a fellebbezési hivatkozással szemben az ítéletábra azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges körben a felek által becsatolt okiratok alapján helytállóan állapította meg, az ítéletábra azt elfogadta, és csupán a perbeli Támogatási szerződés megkötését megelőzően, annak érdekében a felperes ügyvezetője által 2013. február 26. napján tett nyilatkozat ismertetésével, valamint a felperessel szemben kezdeményezett végrehajtási eljárás adataival egészítette ki. A felperes a fellebbezésében nem jelölt meg olyan tény, amelyet szerinte az elsőfokú bíróság tévesen állapított volna meg, ez azonban még a téves tény megállapíthatósága esetén sem adott volna alapot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Ugyanígy az anyagi jogszabályok téves alkalmazása sem az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére, hanem annak érdemi megváltoztatására vezethet.

Az ítéletábra tényyszerűnek találta a felperesnek azt a fellebbezési előadását, miszerint a keresetlevelében a határozott kereseti kérelmét úgy jelölte meg, hogy a bíróság

- állapítsa meg (az I. r.) alperesnek a támogatási szerződéstől történt elállása jogellenességét, és elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását,
- másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a felperes részére folyósított és általa a projekt megvalósítására felhasznált támogatási összeg (I. r.) alperes részére történő visszafizetésének megalapozottan nincs helye,
- harmadlagosan pedig vagyoni kártérítést igényelt.

Az elsőfokú bíróság azonban - a Pp. 123. §-ának második mondatára figyelemmel - nem tévedett azzal, hogy a felperesnek a jogellenes elállás jogkövetkezményei tekintetében előterjesztett kereseti kérelmeit vette figyelembe elsődleges másodlagos illetve harmadlagos kereseti kérelemként.

A Pp. 123. §-ának második mondata szerint, megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Ebből az következik, hogy a felperes önálló kereseti kérelemként az elállás jogellenességének megállapítását nem igényelhette, hanem teljesítést követelhetett, az általa megjelölt három jogkövetkezmény valamelyikét.

Amennyiben azt az elvi lehetőséget elfogadjuk, hogy a felperes megállapítási kereset előterjesztésére jogosult lett volna, abban az esetben szükséges megjelölni azt, hogy mely jogának, kivel szembeni megóvása szükséges. A felperes az eljárás során e kötelezettségének nem tett eleget.

Ez természetesen nem változtat azon, hogy a bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elállás jogellenes volt-e (jogalap).

Az ítéletábra mindenben osztotta az elsőfokú bíróság által az I. r. alperes elállása jogszerűségének indokaként kifejtetteket.

Az I. r. alperes az elállása indokaként - a tévesen megjelölt jogszabályhelyek mellett - felhívta a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés c) pontját, amely szerint: Az irányító hatóság jogosult - a Ptk.-ban és a támogatási szerződésben meghatározott egyéb esetek mellett - a támogatási szerződéstől elállni, vagy támogatói okirat alkalmazása esetén a támogatás visszavonásáról rendelkezni, ha a következő feltételek közül legalább egy bekövetkezik: bebizonyosodik, hogy a kedvezményezett a támogatási döntést érdemben befolyásoló valótlan adatot szolgáltatott a támogatási igény benyújtásakor vagy a támogatási szerződés megkötésekor vagy azt követően, Hivatkozott a Támogatási Szerződés Általános Szerződési Feltételeinek 7.1. b) pontjára, amely szerint a kedvezményezett szerződésszegésének minősül az, ha a kedvezményezett nem tesz eleget a szerződésben, ÁSZF-ben, vagy jogszabályban foglalt kötelezettségének, és többek között felhívta az ÁSZF-nek a szerződéstől való elállásra feljogosító 7.6. g) és m) pontjait is.

A perbeli jogvita kiindulópontja a bankgarancia milyensége volt.

Az elsőfokú bíróság a perben 2015. szeptember 29. napján megtartott tárgyaláson (6. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán rögzítettek szerint) tájékoztatta a felperest a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően, hogy őt terheli a bizonyítási kötelezettség arra vonatkozóan, hogy az I. r. alperes elállása jogszerűtlen volt. Ez a tájékoztatás a felperesi hivatkozásokra figyelemmel magában foglalta annak a bizonyítási kötelezettségét is, miszerint a bankgarancia nem volt hamis.

A felperes a fellebbezésében nem kérdőjelezte meg az elsőfokú bíróság által adott tájékoztatás helyességét, és tényállítást sem tett arra vonatkozóan, hogy hamis-e vagy valós az általa szolgáltatott bankgarancia.

E körben csupán azt állította az elsőfokú eljárás során és fellebbezésében is, hogy a hamis bankgarancia kiadása miatt indult büntetőeljárás még nem zárult le annak a kimondásával, hogy a bankgarancia valóban hamis volt, illetve a 6. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal utolsó előtti bekezdésében rögzített nyilatkozata szerint arra hivatkozott, hogy „egy csalás áldozata, és nem az bűnhődik, aki ezt elkövette”.

A perbeli jogvita eldöntésénél kiemelt jelentősége van annak a ténynek, miszerint a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 83. § (6) bekezdése szerint a szabálytalansági eljárás során eljáró szervezet a szabálytalanságot a kedvezményezettre vonatkozóan állapítja meg akkor is, ha annak alapjául más személy, vagy szervezet tevékenysége, vagy mulasztása szolgált, és a szabálytalanság megállapításával összefüggésben megállapított intézkedések a kedvezményezettet terhelik. Az elsőfokú bíróság - a bizonyítási teher felperes által nem vitatott kiosztására is figyelemmel - a perbeli adatokat a Pp. 206. §-a szerint helytállóan mérlegelte, azokból jogszerű, megalapozott következtetést vont le a hamis bankgarancia és annak jogkövetkezménye tárgyában.

A Támogatási Szerződés 7.2. pontja szerint a Kedvezményezett a szerződés aláírásával kijelentette, hogy a jelen szerződés tartalmát, az Általános Szerződési Feltételeket, a vonatkozó jogszabályokat, így különösen az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényt, az annak végrehajtására kiadott 368/2011. (XII.31.) Korm. rendeletet, és a 4/2011. (I.28.) Korm. rendeletet ismeri, és magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Az ÁSZF 2. pontja szerint a kedvezményezett a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 33. §-a alapján biztosíték adására kötelezett, és a biztosítékoknak a záró projekt fenntartási jelentés elfogadásáig rendelkezésre kell állniuk.

Az I. r. alperes a T.szövetkezeti Hitelintézet 2013. december 6. napján kelt, a bankgarancia valótlan tartalmát, hamisságát közlő tájékoztatása alapján alappal következtetett arra, hogy a felperes által nyújtott bankgarancia valójában nem létező, és ennek a következtetésnek az alaposságát támasztotta alá az a perbeli adat is (16. sorszámú beadvány), miszerint a Debreceni Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály Gazdasági ügyek Alosztálya a 2015. október 26. napján kelt .../2014. bü. számú levelével értesítette az I. r. alperest arról, hogy - többek között - a felperes pályázata kapcsán tett feljelentés alapján indított nyomozást befejezte, a nyomozati iratanyagot vádemelési javaslattal megküldte a Debreceni Járási Ügyészség részére.

Az elsőfokú bíróság ezért a perbeli adatok okszerű mérlegelésével állapította meg azt, hogy az I. r. alperes jogszerűen folytatta le a szabálytalansági eljárást, ezt cáfoló bizonyítékot a felperes a perben nem szolgáltatott.

Az I. r. alperes a bankgarancia névleges kiállítójának nyilatkozatát valósnak fogadhatta el, arra vonatkozóan, hogy a bankgarancia hamis, további vizsgálati kötelezettsége nem állt fenn.

Az ítéletábra mindenben osztotta az elsőfokú bíróságnak abban a körben kifejtett álláspontját is, hogy miért nem kerülhetett sor a perbeli esetben a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 35/A. § (1) és (2) bekezdéseiben szabályozott jogintézmények (kockázatelemzés alapján egyedi cselekvési terv kidolgozásának kérése, projektfelügyelő kirendelése), valamint a Korm. rendelet 33. § (6) bekezdésében nevesített „biztosítékcseré” alkalmazására. A biztosítékcseré tekintetében az ítéletábra osztotta azt - az elsőfokú bíróság által elfogadott - alperesi védekezést, hogy az ezt szabályozó rendelkezések abban az esetben nem alkalmazhatóak, ha biztosíték egyáltalán nem állt rendelkezésre.

Az ítéletábra nem találta megalapozottnak a felperes arra történt hivatkozását sem, miszerint a perbeli esetben nem történt sem az ÁSZF 7.1. pontjában nevesített szerződésszegés, sem a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 24. pontja szerinti szabálytalanság, illetve pénzügyi érdeksérelem.

A Korm. rendelet 33. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése, valamint (6) bekezdése szerint a támogatási szerződésben rendelkezni kell a támogatás visszavonása, a támogatási szerződéstől történő elállás, illetve szabálytalanság esetén visszafizetendő támogatás visszafizetésének biztosítékairól. A támogatás visszafizetésének biztosítéka a felhívásban meghatározottak szerint bankgarancia lehet.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 77. § (4) bekezdése és az azzal azonos szabályt megfogalmazó ÁSZF 2. pontja szerint a kikötött biztosíték rendelkezésre állását legkésőbb a költségvetési támogatás első folyósítását megelőzően kell biztosítani.

Az általános szerződési feltételek szerint, ha kedvezményezettnek a támogatás szempontjából releváns adataiban vagy a támogatás feltételeiben változás következik be, a kedvezményezett a tudomására jutástól számított 30 napon belül köteles azt írásban bejelenteni a közreműködő szervezetnek (1.2. pont).

Az ÁSZF 2. Biztosítékok megnevezésű pontja szerint:

Amennyiben a Kedvezményezett a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 33. §-a alapján biztosíték adására kötelezett, a Kedvezményezett a Szerződés aláírásával nyilatkozik, hogy nem áll fenn harmadik személy irányában olyan kötelezettsége, ami a kedvezményezett biztosíték adását korlátozza.

A Kedvezményezett a szerződés aláírásakor nyilatkozik a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 34. § (2) bekezdésében foglaltakról.

A támogatás (beleértve az előleget) folyósítására mindaddig nem kerülhet sor, amíg a biztosítékok a szerződésben meghatározottak és a jogszabályokban foglaltak szerint rendelkezésre nem állnak.

A biztosítékoknak a záró projekt fenntartási jelentés elfogadásáig rendelkezésre kell állniuk, kivéve, ha jogszabály ettől eltérően rendelkezik.

Az ÁSZF 6. pontja szerint a közreműködő szervezet felfüggeszti a támogatás folyósítását - többek között - szerződésszegés esetén.

Az ÁSZF szabályozza a kedvezményezett általi szerződésszegés eseteit és jogkövetkezményeit is. Eszerint - többek között - a szerződés Kedvezményezett általi megszegésének minősül minden olyan cselekmény, vagy mulasztás, amellyel a kedvezményezett a szerződés, annak melléklete vagy az ÁSZF teljesítésével összefüggésben keletkezett, jogszabályon vagy szerződésen alapuló egyéb kötelezettségét megszegi, annak nem - vagy határidőben nem - tesz eleget, határidőben nem tesz eleget a szerződésben, ÁSZF-ben vagy jogszabályban foglalt bejelentési, információszolgáltatási, nyilatkozattételi vagy egyéb együttműködési kötelezettségének (7.1. pont).

A közreműködő szervezet jogosult a szerződéstől elállni, különösen - többek között - a kedvezményezett ellen lefolytatott szabálytalansági eljárás eredményeként, az elállás szankciójának megállapításakor (7.6. g) pont).

Az utóbb valódiságában megkérdőjelezett bankgarancia szolgáltatásával a felperes megsértette a jogszabályban, és a támogatási szerződésben - az annak részét képező ÁSZF-ben - rögzített, és a felperes által vállalt kötelezettségeit, a visszafizetés fedezetét biztosítani hivatott valós biztosíték hiánya pedig Magyarország pénzügyi érdekeinek sérelmét jelenti, amely a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 24. pontja szerinti szabálytalanságnak minősül. A szabálytalanság megállapításával zárult szabálytalansági eljárásnak pedig az ÁSZF 7.6. g) pontja szerint jogszerű következménye volt az I. r. alperes elállása, amelyet - figyelemmel a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 83. § (6) bekezdésére is - megalapozott az ÁSZF 7.6. m) pontja is.

E körben az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor nem tulajdonított jelentőséget annak, a felperes által hivatkozott ténynek, miszerint a perbeli projekt gyakorlatilag megvalósult, a pályázati pénz arra lett felhasználva. A biztosítékok nyújtására, illetve azoknak a záró projekt fenntartási jelentés elfogadásáig szükséges rendelkezésre állására vonatkozó, szigorúbb szabályok indoka az, hogy a sikeres pályázó közpénzből, uniós forrásból olyan támogatást kap, amellyel a támogatónak is szigorú jogszabályi feltételek betartásával kell elszámolnia. Ezért a „Magyarország pénzügyi érdekeinek sérelme” fogalmat tágra kell értelmezni, azt a támogató elszámolási kötelezettségét érintő, azt megnehezítő magatartásra is vonatkoztatni kell.

A felperes a fellebbezés kiegészítésében kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy fedezetcsere esetén a beruházással érintett ingatlan (ami per- teher- és igénymentes) bevonható lett volna. Ezzel összefüggésben szükséges arra utalni, hogy az elállást nem a projekt mikénti megvalósulása eredményezte, másrészt a felperes kizárólag a fellebbezés kiegészítésében hivatkozott arra, hogy a megvalósított tehermentes ingatlan fedezetül szolgálhatott volna. A szabálytalansági eljárásban egyértelmű nyilatkozatot a bankgarancia tekintetében nem tett, illetve „fedezetcsere” egyébként sem kerülhetett sor.

Az elsőfokú bíróság ezért helyesen állapította meg azt, hogy az I. r. alperes elállása jogszerű volt, erre tekintettel nem kellett vizsgálni azt, hogy a felperes által megjelölt valamely jogkövetkezmény alkalmazható-e. Ennek következtében ezért nem volt különösebb jelentősége annak a kérdésnek sem, hogy a támogatási szerződés tulajdonképpen kik között jött létre, a felperesnek kivel szemben van keresetességi joga, hiszen az elállás jogszerűsége az elálló nyilatkozatot tett I. r. alperessel szemben előterjesztett kereset alapján is vizsgálható volt.

A felperes ugyanis alappal hivatkozott arra, hogy a Támogatási Szerződés bevezető rendelkezésében zárójelben található összegző megállapítás alapján („Közreműködő szervezet és Kedvezményezett

továbbiak együtt: Szerződő Felek") azt, a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 27. pontjában, valamint az államháztartási törvény végrehajtási rendeletének, a 368/2011. (XII.31.) Korm. rendeletnek a Támogatási Szerződés megkötése időpontjában hatályos 1. § (1) bekezdés f) pontjában található definíciótól eltérő jogkövetkeztetést is le lehetett vonni, miszerint a Támogatási Szerződés az I. r. alperes és a felperes között jött létre. A felperes kereseti követelése jogalapját képező, az elálló nyilatkozat jogellenessége hiányában azonban a perben nem volt relevanciája annak a kérdésnek, miszerint a felperes az I. r. vagy II. r. alperessel szemben érvényesíthette volna-e a kereseti követelését.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felperes a fellebbezésében az I. r. alperes elállása jogellenességének megállapítása elsődleges jogkövetkezményeként az eredeti állapotnak a felperes és a II. r. alperes közötti helyreállítását kérte, másodlagosan pedig annak megállapítását, hogy a Támogatási szerződésben foglaltak felperes általi szabályszerű teljesítése folytán nincs helye a támogatási összeg II. r. alperes részére történő visszafizetésének. Ezek a fellebbezésben megfogalmazott kérelmek az eredeti kereseti kérelméhez képest - amely az I. r. alperessel szemben marasztalásra, a II. r. alperessel szemben tűrésre kötelezésre irányult - a Pp. 247. § (1) bekezdése alapján tiltott keresetváltoztatásnak minősülnek.

A felperes az ítéletábrára 8. sorszám alatt érkeztetett beadványában, valamint a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatában arra is hivatkozott, hogy álláspontja szerint alkotmányossági aggályokat is felvet az a szabályozás, miszerint a fél számára a szabálytalansági eljárásban meghozott jogszabálysértő határozatot érdemi vizsgálat nélkül helybenhagyó helyettes államtitkári döntés ellen nem volt további jogorvoslat biztosítva. Ez a felperesi hivatkozást cáfolja a jelen per, amelyben az elsőfokú bíróság és a jelen másodfokú eljárásban az ítéletábra is érdemben vizsgálta az I. r. alperes által lefolytatott szabálytalansági eljárásban meghozott döntést.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A II. r. alperesnek az elsőfokú bíróság által a részére megállapított elsőfokú perköltség összegének felemelésére irányuló fellebbezése részben megalapozott.

A felperes a pertárgy értékét 50 245 370 Ft-ban jelölte meg, ezzel szemben az elsődleges kereseti kérelme az eredeti állapot helyreállítására irányult. A támogatási konstrukció keretében megítélt támogatás a projekt elszámolható összköltségének 70 %-a, de legfeljebb 96 539 611 Ft.

A Pp. 26. §-a szerint: a per tárgyának értékét, a 24-25. §-ok rendelkezéseinek megfelelően, a felperesnek kell megjelölnie; ha ez az érték a köztudomással vagy a bíróság hivatalos tudomásával ellentétes, vagy egyébként valószínűtlen, úgyszintén, ha azt az alperes vitássá teszi, a per tárgyának értékét a bíróság határozza meg.

Erre figyelemmel a perköltség összegének megállapításánál is a 96 539 611 Ft pertárgyértéket kell figyelembe venni.

A bíróság a felperes perbevonó nyilatkozatát a II. r. alperesnek 2015. október 22. napján, postai úton kézbesítette. Az elsőfokú bíróság a tárgyalást 2016. február 02. napján rekesztette be, ez alapján megállapítható, hogy a per időtartama a II. r. alperes tekintetében a három hónapot minimálisan haladta meg. A II. r. alperes jogi képviselője egy 11 oldalas előkészítő iratot terjesztett elő, és két tárgyaláson a II. r. alperes képviselőjét (3 óra időtartamban) biztosította. Figyelembe kell venni természetesen azt is, hogy a II. r. alperes és az elsőfokú bíróság székhelye eltér, ezért utazási idő és költség is felmerült. Az elsőfokú bíróság a mérséklési lehetőséggel élt, ennek során a tárgyalások számát és a ténylegesen kifejtett munkát vette figyelembe.

A II. r. alperes fellebbezési érvelésétől eltérően az elsőfokú bíróság olyan megállapítást nem tett, hogy a kifejtett jogi képviselői munka nem megfelelő mértékű lett volna.

A jelen per kiemelkedően nagy pertárgyértékű ügynek tekinthető, amely perekben a következetes bírói gyakorlat (BH 1996.321.) a pertárgyérték 1 %-át elérő ügyvédi munkadíj megállapítását is megfelelőnek tartja a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésében rögzített, az ügyvédi munkadíj mérséklésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés alkalmazásával. A nagy perértékű perekben ugyanis az ügyvédi munka idő- és munkaigényessége még abban az esetben sem áll mindig egyenes arányban a pertárgyértékkel, ha speciális jogszabályok ismerete szükséges.

A jelen per pertárgyértéke alapján az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerint nettó 3 096 188 Ft ügyvédi munkadíj illetné meg a pernyertes fél jogi képviselőjét. Az ítéletábra ezt az összeget a kifejtett tevékenységhez arányosítva, a II. r. alperes jogtanácsosa vonatkozásában 1 000 000 Ft összegben állapította meg, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva, a felperes által a II. r. alperes részére fizetendő, jogtanácsosi munkadíjból álló elsőfokú perköltség összegét 1 000 000 Ft-ra felemelte.

A felperes fellebbezése értelemszerűen érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az öt perköltség viselésére kötelező rendelkezését is, az elsőfokú bíróság ítéletének ezt, a II. r. alperes fellebbezésével nem támadott részét (a felperesnek az I. r. alperes elsőfokú perköltsége viselésére kötelező rendelkezését) az ítéletábra helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a felperes fellebbezése vonatkozásában a felperes pereszes lett, ezért az illetékfeljegyzési joga folytán a fellebbezésen le nem rótt 2 500 000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft állam által előlegezett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (3) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint ő köteles felhívásra, az abban foglaltak szerint megfizetni az államnak.

A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint szintén a pereszes felperes köteles a másodfokú eljárásban írásban, és a másodfokú tárgyaláson szóban is nyilatkozatot tevő II. r. alperes javára megfizetni a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján, mérlegeléssel, 500 000 Ft mérsékelt összegben meghatározott jogtanácsosi munkadíjból álló, míg az I. r. alperes javára - aki előkészítő iratot nem nyújtott be, de a per másodfokú tárgyaláson megjelent és nyilatkozatot tett - 250 000 Ft + áfa = 317 500 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

A II. r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletben a javára megállapított 250 000 Ft perköltség 1 707 361 Ft-ra történő felemelését kérte, az ő fellebbezésével érintett pertárgyérték 1 457 361 Ft volt. A II. r. alperes fellebbezése 51%-ban vezetett eredményre. A teljes személyes illetékmentessége folytán az állam által előlegezett 116 589 Ft összegű fellebbezési illeték 51%-át (59 460 Ft-ot) ezért a II. r. alperes fellebbezése vonatkozásában részben pereszesnek minősülő felperes köteles az államnak, felhívásra megfizetni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. § (1) bekezdése alapján, míg a feljegyzett illetékből a II. r. pereszesiségére eső 57 129 Ft az állam terhén marad az IM rendelet 14. §-a értelmében.

A II. r. alperes a fellebbezése vonatkozásában közel 50%-osan lett pernyertes, ezért az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával úgy rendelkezett, hogy a II. r. alperes fellebbezésével összefüggésben ügyvédi munkadíjban felmerült perköltségeiket a felek maguk viselik.

Debrecen, 2016. október hó 18. napján

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Kocsi Ottilia sk bíró

